

Skoopi: De arbetsintegrerande sociala
företagens intresseorganisation

Verksamhetsberättelse för Skoopi 2022

Skoopi är de arbetsintegrerande sociala företagens intresseorganisation. Våra stadgar anger varför Skoopi behövs:

”Vi ska

- verka för att fler av dessa företag startas och utvecklas i Sverig
- vara en kunskapsresurs för medlemmar såväl som för myndigheter, organisationer och näringsliv
- opinionsbilda så att dessa företag ses som möjlighet för att lösa behovet av arbete och social gemenskap för personer med arbetshinder och samhällets behov av varor och tjänster
- vara remissinstans för utredningar och förslag kring arbetsintegrerande sociala företag och dess förutsättningar
- verka för nationella och internationella samarbeten”

2022 har precis som 2021 varit ett mycket intensivt år för Skoopi där vi avslutade vårt stora projekt ASF-lyfter sista november. Projektet gjorde vår röst i debatten kring långtidsarbetslösheten starkare där våra erfarenheter och lösningar blev efterfrågade.

Under 2022 kom äntligen samverkansgruppen mellan idéburna aktörer och arbetsförmedlingen till stånd och startades upp. Mycket fokus har lagts på att där precis som i leverantörsforum lyfta våra väldigt konkreta frågor kring hur reformeringen av arbetsförmedlingen påverkat förutsättningarna för att hjälpa utsatta grupper.

Vi har också haft förmånen att fortsätta välkomna nya medlemmar vilket kan ses som ett kvitto på att vår tydlighet kring vad vi anser definierar ett ASF uppskattas.

Organisation

Styrelsen

Styrelsen har sedan årsstämman den 27 april 2022 haft följande sammansättning:

Ordförande till årsmötet 2024, **Ulrica Persson**, Norberg, Dialogkraft AB Svb

Ledamot till årsmötet 2024, **Anna Ytell**, Hudiksvall, Hushållfixarna

Ledamot till årsmötet 2024, **Pål Nilsson**, Yngsjö, Rena Resurser

Ledamot till årsmötet 2023, **Pernilla Svebo**, Göteborg Vägen ut! Konsortiet

Skoopi: De arbetsintegrerande sociala företagens intresseorganisation

Ledamot till årsmötet 2023, **Lena Lago**, Södertälje, Basta

Ledamot till årsmötet 2023, **Markus Björk**, Borås, Sagahuset

Suppleant till årsmötet 2023, **Jan Forslund**, Stockholm, Bönorna i Handen

Suppleant till årsmötet 2023, **Emma Wahlström**, Gävle Adventure Gävle

Suppleant till årsm 2022, **Christina Merker-Sisesjö**, Malmö, Yalla Trappan

Revisorer har varit

Auktoriserad revisor, **Patrik Löfving**, Ekonomigruppen AB

Verksamhetsrevisor, **Joakim Kihlberg**, Stickans bokföring

Revisorssuppleant, **Pia Eriksson**, Kraftkällan Hudiksvall

Styrelsearbete

Styrelsen ansvarar för hela organisationens verksamhet och ekonomi under året och har arbetsgivaransvar för anställda. Det är styrelsens medlemmar som representerar organisationen i olika samrådsorgan, projekt och utredningar. Styrelsen har haft åtta protokollförda möten under året.

Kansli och personal

Skoopi hade under 2022 en anställd verksamhetsadministratör med ansvar för den dagliga administrationen i föreningen. Föreningen hyr ett rum hos Ekobanken i Gamla stan och vi har av projekttekniska skäl valt att ha det kvar trots att det används i låg utsträckning.

Utveckling av Skoopi-distrikt

Arbetet med att utveckla fler SKOOPI-regioner har varit centralt såväl i ASF lyfter som för föreningen som sådan. Under året har det också varit ett antal distriktskonferenser i syfte att skapa nätverk mellan distrikten.

För närvarande finns:

- Skoopi Göteborgsregionen, GR
- Skoopi Halland
- Skoopi Västernorrland
- Skoopi Dalarna
- Skoopi Stockholm
- Skoopi Väst
- Skoopi Västmanland

Skoopi: De arbetsintegrerande sociala
företagens intresseorganisation

Medlemmar

2022 har bjudit på fortsatta utmaningar för våra medlemmar i form av en begynnande lågkonjunktur och den fortsatta reformeringen av arbetsförmedlingen.

Vid utgången av 2022 hade vi som medlemmar

- 149 ASF
- 3 övriga juridiska personer som stödmedlemmar
- 6 privatpersoner som stödmedlemmar.

Skoopidialogen genomfördes fredagar under året. De är ett viktigt forum för just dialog kring frågor som är viktiga för oss ASF. Ibland har vi något speciellt tema och ibland är det mer öppna diskussioner om det som hjärtat är fullt av för stunden. Dialogerna har varit ett värdefullt verktyg för oss i styrelsen att föra ut information och att få in information och synpunkter från medlemmarna.

Vårt kommunikativa arbete är under ständig utveckling och vi har under året arbetat vidare med att hitta former för Medlemsnytt, och Nyhetsbrev, hemsida och synlighet på sociala media. Genom dessa aktiviteter har styrelsen arbetat för att alla medlemmar ska känna sig delaktiga i organisationen.

Definitionen av arbetsintegrerande sociala företag

Arbetet med att genom definitionen av ASF och skarpare krav för medlemskap och plats på ASF-listan tydliggöra vår särart började under året bära frukt. Vi kan konstatera att företag som uppfyller våra medlemskrav också är kvalificerade att vara leverantörer i de tre olika typerna av reserverade upphandlingar som nu finns i LOU. Det finns också ett intresse från de fackliga organisationerna som står bakom kollektivavtalet för ASF avtalet kring en större tydlighet i vilka det är som får möjlighet att ansluta till det avtalet.

Skoopis förtydligade fyra kriterier för att vara ett ASF

1.

ASF driver näringsverksamhet med målsättning att integrera människor i samhälle och arbetsliv.

Företagets främsta syfte är social och yrkesmässig integration av målgruppen – personer som pga funktionsnedsättning eller av andra skäl har svårt att komma och få fäste på arbetsmarknaden.

Ett ASF har som ambition att skapa hållbara anställningar i företaget för personer ur ovanstående beskrivna målgrupp.

Företag som under en längre tid enbart bedriver praktik, arbetsträning och motsvarande utan att ha anställda ur denna målgrupp är därför inte att betrakta som ASF.

2.

ASF skapar delaktighet för medarbetarna genom ägande, avtal eller på annat väl dokumenterat sätt.

Det måste finnas ett strukturerat och nedskrivet förhållningssätt till hur delaktigheten fungerar på företaget.

Det ska dokumenteras hur delaktigheten implementeras vid introduktion av nya medarbetare, under företagets drift, samt gällande viktigare styrelsebeslut.

Ett ASF har som ambition att skapa möjligheter till deläggande och medlemskap för medarbetarna.

3.

ASF återinvesterar i huvudsak sina vinster i den egna eller liknade verksamhet.

Ett ASF är ett ickevinstutdelande företag oavsett företagsform.

Det är möjligt att solidariskt stödja medarbetarna/medlemmarna med avsättning (överskott) innan bokslut till t ex julbonus eller extra pensionsavsättning.

Ett ASF eftersträvar låg lönespridning och att den högsta lönen i företaget inte bör överstiga 2,5 gånger den lägsta lönen beräknat på heltid.

Ett ASF kan använda vinst/sitt överskott i fastställt bokslut till att stödja och utveckla annan arbetsintegrerande verksamhet utanför den egna organisationen.

4.

ASF är organisatoriskt fristående från offentlig sektor.

Ett ASF har alltid ett eget organisationsnummer och kan aldrig ha offentlig sektor som ägare.

Det organisatoriska friståndet från offentlig sektor innebär att handledare som är anställda av offentlig sektor inte har något inflytande över ekonomi och styrning av företaget.

De handleder alltid på uppdrag av företagets ledning.

De fyra övergripande kriterierna återfinns i regeringens handlingsplan för ASF från 2010 och har förtydligats av Skoopi våren 2021.

Finansiering och ekonomi

Skoopi har inte någon statlig grundfinansiering. Vi finansieras av medlemsavgifter, samt genom samarbetsavtal med Fremia runt de medlemmar som ansluter sig till dem via vårt gruppmedlemskap. Ekonomin har under året varit under kontroll och vi arbetar aktivt för att bygga upp ett eget kapital. Syftet med detta är dels att kunna skapa en stabilitet i organisationen, dels att ha likviditet att driva projekt. Att vårt medlemsantal ökar och att fler ansluter till vårt gruppmedlemskap är viktigt för att skapa en stabil ekonomisk bas för vår organisation. Projektet ASF lyfter har också genom konstruktionen med schablonmässigt påslag på lönesumman medfört ett överskott till Skoopi.

Projekt

Under 2022 har alla projektresurser inom Skoopi fokuserats på **ASF Lyfter** som finansieras av Europeiska socialfonden i utlysningen ”Civilsamhällets och de sociala företagens roll inom arbetsmarknadspolitik”. Projektet startade våren 2021 och avslutades november 2022. Det

Skoopi: De arbetsintegrerande sociala företagens intresseorganisation

innefattade som mest 33 medarbetare med tjänstgöringsgrader från 20 % - 50 %. Vi har i rekryteringarna försökt hitta personer som övrig tid har sin bas i ett ASF för att hela tiden ha örat mot marken och hålla koll på att det som görs verkligen gynnar ASF. Hela projektet har haft en förändringsteoretisk ansats där målet hela tiden är det viktiga.

Projektet har hållits samman av en förändringsledare på 50 % och en Controller på 50 %

Projektet innefattade bland annat följande utvecklingsområden till vilka de avsatts 40 % tjänst vardera:

- Intressepolitik i förhållande till arbetsmarknadens parter
- ASF listan
- Finansieringsfrågor
- En gemensam nationell säljorganisation
- Att bli ett ASF
- Effektmätning
- Certifieringen
- Kompetensutveckling
- Kommunikation

Utöver detta fanns 21 regionala processledare vars fokus var kommunikation mellan projektet och befintliga ASF i regionen samt för ASF relevanta samarbetspartners i regionen.

Utfallet och implementeringen av Projektet ASF Lyfter

ASF Lyfter gjorde att vi som organisation på alla sätt lyfte. Projektet innebar en tuff, men intressant och lärorik resa. Det största utfallet av projektet är vetskapen om att resultaten fortsatt kommer att bäras av Skoopi som organisation, men också av alla de aktörer som på olika sätt varit involverade i projektet. Skoopi som organisation kommer nu via dess styrelse, att förvalta all den kunskap som främst finns samlad på vår hemsida som vi genom projektet i ett nära samarbete med Skäggbyrån tagit fram där såväl våra ASF som offentliga och privata aktörer som vill veta mer om oss, kan hitta allt från information om vår bransch i allmänhet till olika dokument, effektrapporter, framtagna filmerna och två handböcker att ladda ner.

Att vi även anställde en medarbetare för varje län, alla med koppling till ett ASF, ska ses som ett resultat som gör att den ökade kunskapen fortsatt finns kvar och sprids. Även det nära samarbetet med våra samarbetspartners genom Mikrofonden, Social Trade, Coompanion och Effektfullt ska ses som en spridning och implementering av projektets resultat. Under projektets gång kunde vi också följa följande resultat:

- Sammanlagt hade 36 nya överenskommelser tillkommit mellan ASF och offentliga aktörer (många rörde kommuners upphandling av arbetsträningsplatser med reserverade kontrakt)
- 26 nya nätverk mellan ASF hade bildats
- 20 nya medlemmar hade tillkommit
- 48 ASF hade anmält sig till ASF Listan
- 3 nya Skoopi-distrikt hade bildats

Skoopis styrelse kommer även att verka för att stödja såväl de redan befintliga Skoopi distrikten som de tre nykomna som startade via projektet, så att de i sin tur kan stödja de

Skoopi: De arbetsintegrerande sociala företagens intresseorganisation

lokala ASFen. Även alla nyttillkomna överenskommelser och de skapade nätverken runt ASFen möjliggör fortsatt utveckling för vår bransch, förbi utgången av projektet. Alla de resultat som vi nått genom utvecklingsområdet Arbetsmarknadens parter fortgår. Vidare uppvaktas vi i hög grad av kommuner som vill få stöd och hjälp att förstå hur de ska kunna knoppa av sina egna kommunala verksamheter, så att de istället kan tas över av medarbetarna och på så vis bli ett självständiga ASF. Resan fortsätter....

Intressepolitiskt arbete

Det intressepolitiska arbetet är centralt för Skoopi som intresseorganisation och har även i år tagit mycket tid för styrelseledamöterna under året.

I detta har Skoopi under året konkret haft fokus på att:

1. Lyfta målgruppens behov och utmaningar i förhållande till systemens utformning
2. Värna och utveckla förordningsstyrda insatser som den förstärkta arbetsträningen så att inte den typen av insatser försvinner på bekostnad av upphandlade matchningstjänster.
3. Taket i lönebidragen bör höjas för att följa löneutvecklingen
4. Att öka förståelsen för att de grupper vi möter idag ofta har bestående svårigheter som gör att de alltid eller väldigt lång tid behöver ha ett högt lönebidrag för att behålla sin plats på arbetsmarknaden så den ständiga pressen om sänkning måste bort.
5. Samhall ska ha samma ersättningsmodell som vi andra har för att undvika osund konkurrens.
6. Urvalsverktygen för vilka som ska till upphandlade tjänster respektive till anpassad arbetsträning behöver förbättras så att sökanden inte behöver misslyckas hos upphandlad aktör först innan de får möjlighet till anpassad arbetsträning.
7. De som står långt ifrån arbetsmarknaden behöver handläggare som **både** känner dem och den lokala arbetsmarknaden.

I ovanstående arbete har vi framförallt fokuserat på dialog med politiker i riksdagens arbetsmarknadsutskott och näringsutskott samt när vi kunnat även regeringen. Vi har också haft mycket egna kontakter med tjänstemän inom arbetsförmedlingen nationellt samt varit aktiva i arbetsförmedlingens leverantörsforum samt samverkansgruppen för idéburna aktörer och arbetsförmedlingen.

Sammantaget ser vi att vårt arbete under året resulterat i ett flertal uppdrag från regeringen till arbetsförmedlingen som till exempel:

Skoopi: De arbetsintegrerande sociala företagens intresseorganisation

<https://www.regeringen.se/regeringsuppdrag/2022/05/uppdrag-att-i-samverkan-ta-fram-en-myndighetsgemensam-plan/>

<https://www.regeringen.se/regeringsuppdrag/2022/03/uppdrag-till-arbetsformedlingen-att-analysa-och-redovisa-behov-hos-langtidsarbetslosa-som-star-sarskilt-langt-fran-arbetsmarknaden/>.

Vi har också varit aktiva i kontakten med riksrevisionen kring den granskning som inledde 2022 av Samhall.

Arbetsförmedlingen har också under året äntligen backat på uppdelningen i olika enheter för arbetssökande och arbetsgivarspar som nu istället samlas under verksamhetsområde "lokal arbetsmarknad" vilket bedöms gynna oss och våra målgrupper. Det så kallade AI-verktyget som rekommenderar vilken insats de arbetssökande ska få har också kalibrerats för att ta större hänsyn till faktorer som antas öka avståndet till arbetsmarknaden.

Vårt Almedalsseminarium var mycket uppskattat och ger fortsatt ringar på vattnet i form av kommentarer och frågor om samarbeten. <https://skoopi.coop/skoopi-i-almedalen-langtidsarbetsloshetens-utmaningar-och-losningarnas-fallgropar/>

Även förslaget om ett Civilsamhälleslyft som vi gjorde tillsammans med Fremia har fått mycket uppmärksamhet i såväl arbetsmarknadsutskottet, arbetsmarknadsdepartementet och hos Arbetsförmedlingens själva. <https://skoopi.coop/sa-vill-civilsamhallet-knacka-langtidsarbetslosheten/>

Vi har skrivit ett antal debattartiklar tillsammans med andra men även själva samt varit aktiva i att svara på andras debattartiklar.

Vi har varit aktiva i debatten kring Samhall och kommunala arbetsmarknadsenheter som driver affärsverksamheter. Vi har där fokuserat på att visa på våra verksamheter som alternativ och vilka förutsättningar som krävs för att vi ska kunna arbeta på likartade villkor.

Årets ASF

På Stora sociala företagsdagen i Göteborg korades traditionsenligt Årets ASF som i år blev KASAK från Karlskrona.

“Årets ASF är ett lyckat exempel på en avknoppning av en tidigare kommunal verksamhet till ett självständigt kooperativt ASF. Som kommunal verksamhet hade man ett tiotal anställda och idag är det närmare 50 personer som har en anställning i företaget efter att tidigare haft svårt att hitta en plats på arbetsmarknaden. Företaget står nu helt på egna ben med affärsmissiga relationer till kommunen gällande tvätt av kommunens bilar. Man har utifrån det arbetat fått nya kunder och arbetat fram andra affärsområden inom städ- och flyttjänster, bil- och däckverkstad samt biluthyrning. Tack vare avknoppningen från kommunen har man idag utöver upphandlade uppdrag från kommunen såväl privatpersoner som företag som kunder. KASAK personifierar därmed värdet av att genom avknoppning från kommunen släppa lös entreprenörskapet i form av ett ASF så att fler möjligheter till anpassade anställningar skapas.

KASAK är därför en förebild och inspiration för såväl ASF som offentliga aktörer!”

Skoopi: De arbetsintegrerande sociala
företagens intresseorganisation

Samarbeten

Vi har fortsatt ett nära samarbete med vår arbetsgivarorganisation **Fremia** och vi skrev under våren 2022 fram ett gemensamt förslag till ett Civilsamhällslyft. Arbetet med att vara verksamhetskommitté för ASF-avtalet har inte kommit i gång än men enligt uppgift från Fremia så kommer det arbetet komma i gång under 2023. Även samordningen av det intressepolitiska arbetet inom Fremia har börjat utvecklas då de rekryterat en samordnare för civilsamhällsfrågor där ASF anses ingå.

Med **Coompanion** har vårt samarbete kring **ASF-akademien** stannat av lite då det projekt som Coompanion drev kring detta tagit slut. Ett samarbetsavtal mellan Coompanion och Skoopi har tecknats kring ASF akademien. I övrigt har viss samverkan skett kring enskilda påverkansfrågor.

Funktionsrätt Sverige har varit en viktig samverkanspart för oss under året och mycket arbetet har gjorts för att diskutera inom vilka områden vi har en samsyn och kan samordna påverkansinsatser.

Det projekt som **Sveriges kommuner och regioner, SKR**, har drivit under året med 12 kommuner kring samverkan med sociala företag har varit en viktig samverkanspartner för oss och vår kompetens och erfarenhet har efterfrågats på olika sätt inom deras projekt.

Då **Mikrofonden** är en viktig samarbetspartner för Skoopi och våra medlemmar är vi medlemmar hos dem. Mikrofonden lånade också ut pengar till Skoopi under tiden vi drev ASF-lyfter för att vi skulle klara likviditeten. ASF är vidare den vanligaste kredittagaren inom Mikrofonden och de hade en aktiv roll i projekt ASF-lyfter. Vår ordförande Ulrica Persson har under året också varit styrelseledamot i Mikrofonden.

Genom vårt medlemskap i föreningen **Effektfullt** har vi möjlighet att vara en del i utvecklingen av effektmätning inom vår bransch och vi är även en del av arbetet med utvecklingen av en SIS-standard för detta.

Med start hösten 2022 arrangerade Skoopi i partnerskap med **Långholmens Folkhögskola** en två terminers utbildning för ledare i Arbetsintegrerande sociala företag. Folkhögskolekursen som har tretton år på nacken har tidigare drivits av Skoopi Stockholm, och innan dess i många år av kooperativet Tanke & Handling. Kursen som är på halvtid lockade denna gång 18 deltagare till start och avslutas i maj 2023. Ämnesinslag är bl.a "proaktivt ledarskap", "ledningssystem för delaktighet", "Konflikthantering" och "Affärsutveckling". Både Skoopis egenutvecklade material som ASF Praktikan och extern kurslitteratur har använts. Kursblocken, som är på några dagar var, har till hälften bestått av fysiska träffar på skolan i Sundbyberg och den andra hälften digitalt över Zoom.

Internationellt

Vi är medlemmar i CEFEC, Social Firms Europe. Vi har deltagit i möten men har än så länge inte varit aktiva deltagare i något projekt.

Skoopi: De arbetsintegrerande sociala företagens intresseorganisation

Under året har vi åter blivit medlemmar i paraplyorganisationen ENSIE som är en medlemsorganisation för nationella och regionala nätverk för arbetsintegrerande sociala företag i Europa. ENSIE arbetar bland annat nära EU-kommissionen för att förbättra förutsättningarna för våra företag. Vi kommer samarbeta med dem under 2023 särskilt under Sveriges ordförandeskap i EU.

Certifiering för ASF

I Skoopis certifiering av ASF kontrolleras och stärks kvalitén i verksamheten, och det förtydligas och redovisas vad ett arbetsintegrerande socialt företag är.

Under 2022 har 6 nya ASF certifierats, 11 omcertifierats efter två år, och vid utgången av 2022 var totalt 48 ASF i Sverige certifierade. Förbättringskonferenser har genomförts efter både bas- och omcertifiering där företagen själva bidragit med förslag och kritik. Både nya och gamla handledare och revisorer har utbildats och stödmaterialet i form av hemsida, videor, guider och manualer har uppdaterats.

En stor del av utveckling av certifieringen skedde inom ramen för projektet ASF-lyfter. Bland annat uppdaterades dokumentet från Svenska institutet för Standarder, SIS, till "SIS-WA 10:2022" och är nu den grund Skoopi certifierar ASF mot. En nyhet är att de certifierade företagen även ska redovisa hur de följer upp FN:s Globala Mål Agenda 2030. En mer utförlig rapport om utvecklingen av certifieringen finns i projektets slutrapport.

Certifieringsprocessen är i hög grad digitaliserad för att minska de deltagande ASF:ens kostnader. Samtidigt är de som handleder företagen i processen och de som till sist gör revisionen själva aktiva inom ett ASF som tidigare blivit certifierade. Hela arbetet leds av några ansvariga i styrelsen som tillsammans med handledare och revisorer utgör certifieringsgruppen.

Avslutande ord

Det är en stor ära men också en stor utmaning att vara ordförande i Skoopi. Styrelsearbetet under året har präglats av engagerade diskussioner och hårt arbete. Att driva ett så stort och nationellt projekt som ASF Lyfter har också varit en utmaning. Samtidigt har det gett oss fantastiska möjligheter att stärka vår organisation. Vi har lyckats göra vår röst hörd, bygga samarbeten med andra organisationer och har ökat förståelsen för våra företags särart och vår målgrupps behov. Utmaningen inför 2023 blir att med våra ideella resurser lyckas förvalta det vi byggt upp. Här kommer vi behöva alla er medlemmar för att lyckas med det.

Ulrica Persson

Ordförande för Skoopi